

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

**КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
з дисципліни**

ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародна електронна комерція»**
вид дисципліни: **обов'язкова**
факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладач:

Професор кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії І.В.Шкодін

План лекцій

Тема 1. Предмет та метод економічної теорії (2 години)

1. Предмет та функції економічної теорії. Функції економічної теорії.
2. Економічні закони та їх об'єктивний характер. Методи дослідження економічної теорії.
3. Зародження та виникнення економічних знань. Етапи історичного розвитку економічної теорії.
4. Економічна думка в Україні

Тема 2. Суспільне виробництво (4 години)

1. Зміст та структура суспільного виробництва. Роль виробництва в розвитку суспільства.
2. Фактори виробництва та їх поєднання. Виробнича функція.
3. Крива виробничих можливостей. Ефективність виробництва та її показники.
4. Сутність та еволюція грошей. Функції грошей. Закони грошового обігу. Інфляція: сутність та види.

Тема 3. Економічні системи. (2 години)

1. Економічні системи та їх класифікація. Е
2. Традиційна система.
3. Ринкова система: сутність та характеристика.
4. Адміністративно-командна система: характеристика та риси. Порівняльний аналіз економічних систем.
5. Перехідна економіка.

Тема 4. Попит і пропозиція. Ринкова рівновага (4 години)

1. Попит: сутність, функція. Закон попиту. Нецінові детермінанти попиту.
2. Пропозиція і закон пропозиції. Закон пропозиції. Нецінові детермінанти пропозиції.
3. Ринкова рівновага.
4. Сутність та види еластичності. Практичне значення теорії еластичності.

Тема 5. Сутність підприємництва та його роль в економіці. Підприємство (фірма) (2 години)

1. Поняття бізнесу та підприємництва.
2. Види підприємств. Організаційно-правові форми підприємств. Менеджмент. Маркетинг.
3. Витрати, їх сутність та структура.
4. Сутність доходу.
5. Прибуток: сутність та види. Методи збільшення прибутковості підприємств.

Тема 6. Ринкові структури: сутність та види. (2 години)

1. Сутність ринкової структури.
2. Ознаки й умови існування ринку досконалої конкуренції.
3. Характерні риси ринку чистої монополії. Основні види монополії. Антимонопольне законодавство.
4. Олігополістична модель ринку.
5. Модель ринку монополістичної конкуренції, її характеристика. Диференціація виробів: форми, позитивні наслідки та загрози. Нецінова конкуренція, її види та наслідки для виробників та споживачів.
6. Порівняльна характеристика ринкових структур.

Рекомендована література

Основна література

Економікс. Частина 1: Вступ до економікса. Мікроекономіка: Навчальний посібник / Баула О.В., Вісіна Т.М., Лютак О.М., Савош Л.В., Кравчук О.Я., Зелінська О.М., Полянська Т.О. Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021. 320 с.

Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.

Аналітична економіка. Макроекономіка і мікроекономіка. Підручник у 2 книгах. Книга 1. Вступ до макроекономіки За ред. С.Панчишина, П. Островерха. Видавництво Апріорі 2020. 648с

Ревак І.О., Кіржецький Ю.І., Кіржецька М.С., Мельник С.І. Основи економічної теорії. Навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 191с.

http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2726/1/%d0%9e%d0%95%d0%a2_2019.pdf

Кібік О. М. Основи економічної теорії. Економіка та врядування навч. посіб./О.М. Кібік, В.О. Котлубай, Ю. В. Хаймінова, Є. В. Редіна. Одесаю. Фенікс, 2019. 216 с.

Economics. Principles, Problems, and Policies / Campbell R. McConnell, Stanley L. Brue, Sean M. Flynn https://faculty.ksu.edu.sa/sites/default/files/eb_mccconnell_econ.18e.pdf

Saros, Daniel. Principles of Political Economy. 2019. <https://mountainscholar.org/handle/20.500.11785/856>

Principles of Microeconomics: Scarcity and Social Provisioning: 2016. <https://open.umn.edu/opentextbooks/textbooks/principles-of-microeconomics-scarcity-and-social-provisioning>

Дюфло Естер, Банерджі Абхіджіт. Дієва економіка для важких часів /Пер з англ. Роман Ключко. К. Наш Формат. 2021. 416 с.

Економічна теорія та право : зб. наук. пр. / редкол.: А. П. Гетьман та ін. Харків : Право, 2022. №1 (48). 138 с

Додаткова література:

1. Рікардз Джеймс. Валютні війни. Витоки наступної світової кризи. Видавництво Наш Формат. 2018. 328 с.

2. Фрідріх Гаєк. Шлях до рабства. The Road to Serfdom / Перекладачі Сергій Рачинський. Видавництво Наш Формат. 2022. 208 с.

3. Когут Юрій. Технології блокчейн та криптовалюта: ризики та кібербезпека. Видавництво Sidcon. 2022. 316 с.

4. Гаузел Морган. Психологія грошей. Нетлінні уроки багатства, жадібності й щастя. Видавництво Yakaboo Publishing. 2021. 288 с.

5. Ковтун А. Сальдо великих грошей. Історія фінансово-банківської системи України у спогадах причетних. Видавництво Букрек. 2020. 480 с.

6. Булло Олівер. MONEYLAND. Грошокрай: чому злодії та шахраї керують світом і як це змінити. Х.: Видавництво Vivat. Серія книг Історія та політика. 2020. 432 с.

7. Шкодін І. В. Самоорганізація фондового ринку в умовах глобальної невизначеності: монографія. Київ : УБС НБУ, 2013. 406 с.

8. Shkodina I., Yehorova Y., Yatsyna V. Monetary policy as a factor of global financial market volatility increasing. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2017. №1 (22). P.5 – 17

9. Shkodina I. Global uncertainty as a sign of the transformation of the socio-economic system. *Business Inform*. 2017 -№6. P. 8-12.

10. Shkodina I. Influence of financial technologies on the transformation of the financial system. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2018. No. 1 (24).

11. Shkodina I., Melnychenko O., Babenko M. Quantitative easing policy and its impact on the global economy. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2020. V. 2, N. 33. P. 513-521.
12. Шкодiна I.B., Зеленько O.O. Бюджетна політика та її особливості в економіці України. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм*. 2021, 13. С. 145-151.
13. Monetary Policy Basics. Virtual Learning Opportunities. Federal Reserve Systemn. <https://www.federalreserveeducation.org/about-the-fed/structure-and-functions/monetary-policy>

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. www.zakon.rada.gov.ua – Верховна Рада України.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Сайт Національного банку України <https://bank.gov.ua>
4. Сайт Світового банку // Режим доступу: <http://www.worldbank.org>
5. Сайт Міжнародного Валютного фонду. – Режим доступу: <http://www.imf.org>
6. www.ssmc.gov.ua – Національна комісія з цінних паперів і фондового ринку.
7. www.minfin.gov.ua – Міністерство фінансів України.
8. www.finance.ua – система розкриття інформації на фінансовому ринку України.
9. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
10. www.securities.org.ua – інтернет-бібліотека "Цінні папери України".
11. www.smida.gov.ua – система розкриття інформації на фондовому ринку України.
12. www.uaib.com.ua – Українська асоціація інвестиційного бізнесу.
13. Global finance // <https://www.gfmag.com>

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

**ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО
СЕМІНАРСЬКИХ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни**

ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародна електронна комерція»**
вид дисципліни: **обов'язкова**
факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладач:

Професор кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії **І.В.Шкодін**

Мета проведення семінарських та практичних занять з дисципліни «Основи економічної теорії» – закріплення та розвиток знань, отриманих на лекціях та під час самостійної роботи; розвиток навичок аналізу при вирішенні ситуаційних і аналітично-розрахункових задач; обговорення результатів виконання аналітично-пошукових завдань; організація систематичної роботи над вивченням навчальної дисципліни, контроль ходу вивчення навчальної дисципліни та оцінка знань студентів з кожної теми.

З метою якісної підготовки до семінарських занять та забезпечення достатнього рівня ефективності проведення кожного заняття необхідно:

- переглянути конспект лекцій за відповідною темою;
- вивчити методичні рекомендації щодо самостійної роботи над відповідною темою;
- опрацювати відповідні розділи підручників та навчальних посібників;
- вивчити джерела, вказані в списках додаткової літератури;
- внести доповнення до конспекту лекції за темою;
- вирішити розрахункові завдання;
- виконати аналітично-пошукові завдання;

Лише систематична робота по якісній підготовці до кожного семінарського заняття здатна забезпечити успіх у вивченні дисципліни.

Семінарське заняття

Тема 1. Предмет та метод економічної теорії (2 години)

1. Предмет та функції економічної теорії. Функції економічної теорії.
 2. Економічні закони та їх об'єктивний характер. Методи дослідження економічної теорії.
 3. Зародження та виникнення економічних знань. Етапи історичного розвитку економічної теорії.
 4. Економічна думка в Україні
- Завдання:
- робота з тестами;
 - виконання практичних завдань

Семінарське заняття

Тема 2. Суспільне виробництво (4 години)

1. Зміст та структура суспільного виробництва. Роль виробництва в розвитку суспільства.
 2. Фактори виробництва та їх поєднання. Виробнича функція.
 3. Крива виробничих можливостей. Ефективність виробництва та її показники.
 4. Сутність та еволюція грошей. Функції грошей. Закони грошового обігу.
 5. Інфляція: сутність та види.
- Завдання:
- робота з тестами;
 - виконання практичних завдань

Семінарське заняття

Тема 3. Економічні системи. (2 години)

1. Економічні системи та їх класифікація. Е

2. Традиційна система.
 3. Ринкова система: сутність та характеристика.
 4. Адміністративно-командна система: характеристика та риси. Порівняльний аналіз економічних систем.
 5. Перехідна економіка.
- Завдання:
- робота з тестами;
 - виконання практичних завдань

Семінарське заняття

Тема 4. Попит і пропозиція. Ринкова рівновага (4 години)

1. Попит: сутність, функція. Закон попиту. Нецінові детермінанти попиту.
 2. Пропозиція і закон пропозиції. Закон пропозиції. Нецінові детермінанти пропозиції.
 3. Ринкова рівновага.
 4. Сутність та види еластичності. Практичне значення теорії еластичності.
- Завдання:
- робота з тестами;
 - виконання практичних завдань

Семінарське заняття

Тема 5. Сутність підприємництва та його роль в економіці. Підприємство (фірма) (2 години)

1. Поняття бізнесу та підприємництва.
 2. Види підприємств. Організаційно-правові форми підприємств. Менеджмент. Маркетинг.
 3. Витрати, їх сутність та структура.
 4. Сутність доходу.
 5. Прибуток: сутність та види. Методи збільшення прибутковості підприємств.
- Завдання:
- робота з тестами;
 - виконання практичних завдань

Семінарське заняття

Тема 6. Ринкові структури: сутність та види. (2 години)

1. Сутність ринкової структури.
 2. Ознаки й умови існування ринку досконалої конкуренції.
 3. Характерні риси ринку чистої монополії. Основні види монополії. Антимонопольне законодавство.
 4. Олігополістична модель ринку.
 5. Модель ринку монополістичної конкуренції, її характеристика. Диференціація виробів: форми, позитивні наслідки та загрози. Нецінова конкуренція, її види та наслідки для виробників та споживачів.
 6. Порівняльна характеристика ринкових структур.
- Завдання:
- робота з тестами;
 - виконання практичних завдань

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

з дисципліни

ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародна електронна комерція»**
вид дисципліни: **обов'язкова**
факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладач:

Професор кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії І.В.Шкодін

Типові тести з дисципліни «Основи економічної теорії»

Яке з визначень точніше передає сутність предмета економічної теорії?

- а) наука про розвиток суспільства на різних стадіях його розвитку.
- б) наука, що вивчає виробничі відносини між людьми в процесі виробництва, розподілу, обміну і споживання матеріальних благ.
- в) наука про вибір ефективної державної політики для вирішення актуальних соціальних проблем.
- г) наука, що вивчає економіку як цілісну систему.

Назва економічної науки «Політекономія» вперше з'явилася в:

- а) середині XV ст.
- б) 1615 р.;
- в) 1647 р.;
- г) 1776 р.;
- д) 1818 р.;
- е) 1867 р.

Стійкі, сутнісні, постійно повторювані зв'язки між економічними явищами – це:

- а) економічні поняття;
- б) економічні закони;
- в) економічні категорії;
- г) економічна політика.

Економічна категорія – це:

- а) комплекс необхідних, глибинних зв'язків і відносин, які визначають основні риси, особливості розвитку певної системи;
- б) теоретичне вираження, смислова форма виробничих відносин, економічних явищ і процесів, які реально існують;
- в) суспільна форма розвитку продуктивних сил у процесі виробництва, обміну, розподілу та споживання матеріальних і духовних благ;
- г) внутрішньо необхідні, сталі й істотні зв'язки між протилежними сторонами.

Представниками класичної політекономії є:

- а) А.Сміт, Д.Рікардо, Дж. Міль;
- б) А.Монкретьєн, Т.Ман, А.Сміт;
- в) А.Сміт, К.Маркс, Дж.Кейнс;
- г) Дж.Кейнс, П.Самуельсон.

Вивчення потреб з боку виробників продукції необхідне для визначення відповіді на запитання:

- а) що виробляти;
- б) як виробляти;
- в) у чийх інтересах;
- г) з чого виробляти?

Усвідомлення потреб означає появу:

- а) інтересу;
- б) стимулу;
- в) дії;
- г) нової потреби.

Які потреби становлять основу "піраміди А.Маслоу"?

- а) самореалізація;
- б) фізіологічні;
- в) намагання уникнути ризику;
- г) потреби у визнанні.

Економічний попит означає:

- а) бажання споживача придбати даний товар;
- б) форма вираження потреб;
- в) придбання будь-якого блага, що вимірюється тими «жертвами», що доводиться робити заради його покупки;
- г) суб'єктивне бажання споживача, підкріплене його коштами.

Якщо попит знижується, крива попиту зрушується:

- а) вниз і вліво;
- б) по обертанню годинникової стрілки;
- в) вгору і вправо;
- г) проти обертання годинної стрілки.

Якими обставинами з нижчеперелічених може бути викликане переміщення точки ринкової рівноваги уздовж кривої попиту на даний товар:

- а) зміною доходу споживача;
- б) зміною смаків і переваг споживача;
- в) зміною цін на товари-замінники;
- г) зміною цін на даний товар.

Удосконалювання технології зрушує:

- а) криву попиту вгору і вправо;
- б) криву пропозиції вгору і вліво;
- в) криву попиту і криву пропозиції вгору;
- г) криву пропозиції вниз і вправо.

Яке з наступних тверджень не стосується характеристики еластичного попиту на товар?

- а) коефіцієнт цінової еластичності менше 1;
- б) покупці відносно чутливо реагують на зміни ціни;
- в) відносна зміна обсягу попиту більша, ніж відносна зміна ціни;
- г) сукупний виторг продавця скорочується, якщо ціна зростає, та збільшується із зменшенням ціни.

Постійні витрати - це:

- а) витрати на зарплату керуючого персоналу, охорони, відсотки за кредитами, амортизація устаткування;
- б) витрати на зарплату робітників, охорони, вартість сировини й устаткування;
- в) витрати на оплату праці працівників, амортизацію устаткування, рентні платежі;
- г) витрати на сировину, устаткування, ренту, відсотки за кредитами.

У довгостроковому періоді:

- а) всі витрати є змінними;
- б) всі витрати є постійними;
- в) змінні витрати зростають швидше, ніж постійні;
- г) постійні витрати зростають швидше, ніж змінні.

Середні витрати – це витрати на:

- а) будь-яку одиницю продукції;
- б) змінні витрати на одиницю продукції;
- в) постійні витрати в розрахунку на одиницю продукції;
- г) сукупні витрати на одиницю продукції.

Бухгалтерський прибуток утворюється як різниця:

- а) між сукупним виторгом і зовнішніми витратами;
- б) між сукупним виторгом і внутрішніми витратами;
- в) між сукупним виторгом і економічними витратами;
- г) між сукупним виторгом і неявними витратами.

Економічний прибуток утворюється як різниця:

- а) між сукупним виторгом і зовнішніми витратами;
- б) між сукупним виторгом і внутрішніми витратами;
- в) між сукупним виторгом і економічними витратами;
- г) між сукупним виторгом і неявними витратами.

До утворення монополій не приводить:

- а) дія ефекту масштабу;
- б) наявність у фірми патентів, ліцензій, авторських прав;
- в) виробництво та збут товару, який має багато близьких субститутів;
- г) контроль над стратегічними ресурсами, необхідними для виробництва.

Монополістична конкуренція поєднує значний розвиток конкуренції з незначною монопольною владою, які є наслідком відповідно:

- а) диференціації продукції та високих бар'єрів до вступу в галузь;
- б) абсолютно еластичного попиту на продукцію фірми та контролю над цінами;
- в) значного числа невеликих фірм та диференціації продукції;
- г) вільного вступу в галузь та незначного числа фірм у галузі.

Олігополія - це ринкова структура, в якій діє:

- а) значне число конкуруючих фірм - виробників однорідної продукції;
- б) значне число конкуруючих виробників диференційованої продукції;
- в) незначне число конкуруючих фірм - виробників однорідної або диференційованої продукції;
- г) незначне число конкуруючих виробників диференційованої продукції.

Типові задачі

Завдання 1. Функція попиту населення на товар даного виду має вид $Q_d = 7 - p$, функція пропозиції даного товару: $Q_s = 3 + p$. Припустимо, що на даний товар існують субсидії з бюджету в розмірі 2 гривні за кожен одиницю товару. Визначити ціну для покупця і ціну для продавця з урахуванням дотації, а також рівноважний обсяг продажів.

Завдання 2. Коли ціна товару X зросла з 10 до 15 грн. за одиницю, споживання товару Y збільшилося з 50 до 75 одиниць. Обчисліть коефіцієнт перехресної еластичності попиту і визначте якими є ці товари.

Завдання 3. Підприємець-початківець вирішив відкрити майстерню. Він вклав 5 тис. дол. у придбання обладнання, на 1 тис. дол. придбав сировини та матеріалів, 1 тис. дол. сплатив за річну оренду приміщення. Процент за доларовими депозитами в банку – 5%. Його знайомий пропонує йому працювати в його фірмі та отримувати 200 дол на місяць. Обчисліть величину бухгалтерського та економічного прибутку підприємця, якщо його сукупний річний виторг становить 12750 дол.

Завдання 4. Перед вами таблиця виробничих можливостей випуску цивільної і військової продукції:

Види продукції	Виробничі альтернативи				
	А	Б	В	Г	Д
Цивільні літаки, (тис.)	0	20	40	60	80
Військові літаки, (тис.)	40	30	20	10	0

а) Використайте ці дані для побудови графіка виробничих можливостей. Що показують точки на кривій? Поясніть: якщо економіка в даний момент перебуває в точці Г, якими будуть витрати на виробництво додаткової тисячі цивільних літаків або додаткової тисячі військових літаків?

б) Поставте точку N всередині кривої. Що вона показує? Поставте точку K поза кривою. Що показує точка K?

в) на яких конкретних припущеннях ґрунтується крива виробничих можливостей? Що станеться, коли кожне із цих припущень здійснюється?

г) Припустимо, що технологія виробництва військових літаків удосконалилась, а технологія виробництва цивільних літаків залишилась незмінною.

Д) Накресліть нову криву виробничих можливостей. А тепер припустіть, що технологічний прогрес має місце у виробництві цивільних літаків. Накресліть нову криву виробничих можливостей. Накресліть також криву виробничих можливостей, що відображає вдосконалення технологічного виробництва обох продуктів.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ІНДИВІДУАЛЬНІ
СЕМЕСТРОВІ ЗАВДАННЯ
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни**

ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародна електронна комерція»**
вид дисципліни: **обов'язкова**
факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладач:

Професор кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії **І.В.Шкодін**

Самостійна робота студента з дисципліни «Основ економічної теорії» включає визначені робочою навчальною програмою матеріали. Цей вид навчальної діяльності надає студенту можливість здійснювати поглиблену підготовку та сприяє поглибленій підготовці в напрямках, визначених характером майбутньої діяльності.

Самостійна робота студентів має на меті удосконалення діючої в Університеті і системи підготовки фахівців, яка спрямована на реалізацію таких основних завдань:

- підвищення якості навчання студентів;
- систематизація знань з макроекономіки та активне їх засвоєння упродовж вивчення дисципліни;
- забезпечення належних умов вивчення програмного матеріалу і підготовки до контрольних заходів;
- підвищення мотивації студентів до систематичної активної роботи впродовж навчання, переорієнтація їх цілей з отримання позитивної оцінки на формування стійких знань, умінь та навичок;
- розширення можливостей для всебічного розкриття здібностей студентів, розвитку їх творчого мислення та підвищення ефективності роботи викладацького складу.

Завдання для самостійної робота

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Підготовка студентами виступів з теми 1. Предмет та метод економічної теорії. Підготовка презентації на визначену тему для обговорення на практичному занятті.	10
2.	Підготовка студентами виступів з теми 2. Суспільне виробництво.. Розв’язання задач. Збір та аналіз статистичного матеріалу для підготовки до дискусії.	9
3.	Підготовка до теми 3. Економічні системи. Підготовка доповідей з аналізу ефективності економічних моделей.	10
4.	Підготовка студентами аналітичних доповідей з теми 4. Попит і пропозиція. Ринкова рівновага. Розв’язання задач.	10
5.	Підготовка студентами аналітичних виступів з теми 5. Підприємство (фірма). Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою. Розв’язання задач. Підготовка до дискусії «Підприємництво та роль підприємця в сучасній економіці», «Шляхи підвищення прибутковості бізнесу в умовах війни»	10
6.	Підготовка студентами виступів з теми 6. Ринкові структури: сутність та види. Підготовка до дискусії «Порівняльна характеристика ринкових структур».	9
	Разом	58

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Основні напрямки економічної науки: меркантилізм, фізіократи, класична школа, маржиналізм, утопічний соціалізм, марксизм, неокласичні ідеї, кейнсіанство, неокейнсіанство, посткейнсіанство, монетаризм, інституціоналізм.
2. Теоретичні дослідження українських економістів.
3. Предмет та функції економічної теорії та її складові
4. Економічні потреби. Обмеженість ресурсів та безмежність потреб.
5. Економічні закони та їх об'єктивний характер.
6. Методи дослідження економічної теорії
7. Зміст та структура суспільного виробництва.
8. Фактори виробництва та їх поєднання. Виробнича функція.
9. Крива виробничих можливостей.
10. Сутність та еволюція грошей. Функції грошей.
11. Інфляція: сутність та види.
12. Економічні системи та їх класифікація.
13. Традиційна система.
14. Ринкова система: сутність та характеристика.
15. Адміністративно-командна система: характеристика та риси.
16. Порівняльний аналіз економічних систем.
17. Перехідна економіка.
18. Постіндустріальне суспільство.
19. Цифрова економіка.
20. Попит: сутність, функція. Закон попиту. Нецінові детермінанти попиту.
21. Пропозиція і закон пропозиції. Закон пропозиції. Нецінові детермінанти пропозиції.
22. Ринкова рівновага. Види ринкової рівноваги.
23. Сутність та види еластичності. Практичне значення теорії еластичності.
24. Поняття бізнесу та підприємництва. Етика підприємництва.
25. Сутність та види підприємств.
26. Організаційно-правові форми підприємств.
27. Менеджмент. Маркетинг.
28. Витрати, їх сутність та структура.
29. Загальна характеристика витрат та їх класифікація.
30. Економічний і бухгалтерський підхід до визначення витрат виробництва.
31. Сутність доходу та прибутку. Методи збільшення прибутковості підприємств.
32. Конкуренція: сутність та види.
33. Сутність ринкової структури.
34. Ознаки й умови існування ринку досконалої конкуренції.
35. Характерні риси ринку чистої монополії. Бар'єри для вступу в галузь: економічні, адміністративні та правові. Основні види монополії.
36. Антимонопольне законодавство.
37. Олігополістична модель ринку. Основні ознаки олігополістичного ринку.
38. Модель ринку монополістичної конкуренції, її характеристика.
- Диференціація виробів: форми, позитивні наслідки та загрози.
39. Нецінова конкуренція, її види та наслідки для виробників та споживачів.
40. Порівняльна характеристика ринкових структур.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Критерії оцінки опитування на семінарських заняттях

Критерії оцінки усного опитування на семінарських заняттях встановлюються за такими критеріями:

«5» балів студент отримує, якщо його відповідь повністю відповідає визначеним критеріям. Він повинен знати відповіді на всі питання навчальної програми, продемонструвати повні і глибокі знання не тільки лекційного матеріалу та підручників, а також додаткового матеріалу (монографії, наукові статті, звіти, статистичний матеріал тощо). Студент повинен знати як саме економічні категорії і закони проявляються на мікрорівні та на макрорівні, здійснювати критичний аналіз економічних теорій, робити логічні висновки при розв'язанні самостійних завдань, кейсів, висловлювати власне ставлення до пропонованих йому економічних проблем.

«4» бали - студент знає відповіді на всі питання навчальної програми, продемонструвати повні знання лекційного матеріалу, а також підручників і навчальних посібників. Студент знає як саме економічні категорії і закони проявляються на мікрорівні та на макрорівні, здійснює порівняльний аналіз, робить логічні висновки при розв'язанні самостійних завдань, кейсів, висловлює власне ставлення до пропонованих йому проблем.

«3» бали свідчить, що студент має тверді знання з дисципліни «Основи економічної теорії» в обсязі навчальної програми, вміє використовувати економічний інструментарій. Але у розкритті змісту питань були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, відсутня логіка або недостатнє висвітлення питань.

«2» бали виставляється тоді, коли знання студентів відповідають мінімуму і не нижче вимог, які існують у вищій школі і є в навчальних планах і програмах. Ці бали виставляється коли студент продемонстрував, хоча і не в повному обсязі, але в цілому, правильні знання програми курсу, виявив розуміння основного змісту питань.

«1» балів ставиться при наявності серйозних недоліків, коли знання студентів нижче мінімуму навчальної програми, коли вони мають хаотичний і безсистемний характер, коли у студента відсутнє розуміння не тільки другорядних, але і вузлових питань курсу.

2. Критерії оцінки знань при виконанні задач на семінарських заняттях

«5» балів ставиться коли студент дає повну вичерпну відповідь. Вона складається з правильних арифметичних дій, доцільного та логічного теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків, вірно оформлених висновків.

«4» бали студент отримує у тому випадку, коли арифметичне рішення задачі дається без повного теоретичного обґрунтування.

«3» бали студент отримує при розважанні задачі частково, не всі діє здійснено вірно, відсутнє теоретичне обґрунтування рішення.

«2 - 1» бал - студент здійснив спробу рішення задачі, але немає навіть часткового рішення або розв'язує її неправильно.

«0» ставиться, коли студент зовсім не розв'язує задачі. Опис та розв'язок є повністю ідентичним опису і розв'язку задачі іншим студентом.

3. Критерії оцінки відповідей на тестові питання на семінарських заняттях

Тестове завдання передбачає необхідність вибрати одну або кілька правильних відповідей на поставлені питання. Кожна правильна відповідь на тестові запитання оцінюється в 1 бал. На виконання одного завдання відводиться 1 хвилина.

Загальна оцінка за тестове завдання виставляється в залежності від набраної кількості балів:

«5» балів виставляється, якщо правильні відповіді складають 90-100%.

«4» бали виставляється, якщо правильні відповіді складають 74-89%.

«3» бали виставляється, якщо правильні відповіді складають 60 - 73%.

«0» виставляється, якщо правильні відповіді складають до 60%.

Підсумкова оцінка на семінарському занятті виставляється на основі оцінювання всіх видів робіт:

Шкала балів за видами робіт

№	Види навчальних робіт	Максимальна оцінка	Примітка
1	Відповіді на семінарах	0-5	За семінар, незалежно від кількості відповідей
	Тестування	0-5	За заняття, незалежно від кількості тестів
2	Розв'язання задач	0-5	За заняття, незалежно від кількості задач

Критерії оцінки на екзамені. Екзаменаційна робота складається із

- 20 тестів – 1 бал за кожну вірну відповідь. 20 балів
- 2 аналітично-теоретичних завдання (по 10 балів)

“10 - 9” балів студент отримує, якщо його відповідь повністю відповідає визначеним критеріям. Він повинен знати відповіді на всі питання навчальної програми, продемонструвати повні і глибокі знання не тільки лекційного матеріалу та підручників, а також додаткового матеріалу (монографії, наукові статті, звіти, статистичний матеріал тощо). Студент повинен знати як саме економічні категорії і закони проявляються на мікрорівні та на макрорівні здійснювати порівняльний аналіз, робити логічні висновки, висловлювати власне ставлення до пропонованих йому проблем, демонструвати знання законодавчих та нормативних актів України.

“8-7” балів свідчить, що студент має тверді знання з дисципліни «Основи економічної теорії» в обсязі навчальної програми, вмє використовувати інструментарій мікроаналізу. Але у розкритті змісту питань були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, або недостатнє висвітлення питань.

“6-4” балів виставляється тоді, коли знання студентів відповідають мінімуму і не нижче вимог, які існують у вищій школі і є в навчальних планах і програмах. Ці бали виставляється коли студент продемонстрував, хоча і не в повному обсязі, але в цілому, правильні знання програми курсу, виявив розуміння основного змісту питань.

“3-1” балів ставиться при наявності серйозних недоліків, коли знання студентів нижче мінімуму навчальної програми, коли вони мають хаотичний і безсистемний характер, коли у студента відсутнє розуміння не тільки другорядних, але і вузлових питань курсу.

Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота							Екзамен	Сума
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	Разом		
10	10	10	10	10	10	60	40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано